МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
Навчально-науковий Інститут мистецтв
Кафедра сценічного мистецтва і хореографії

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Практикум з мистецтва балетмейстера»

Рівень вищої освіти – магістр
Освітньо-професійна програма «Хореографія»
Спеціальність «В6 Перформативні мистецтва»
Спеціалізація «Хореографічне мистецтво»
Галузь знань «В Культура, мистецтво та гуманітарні науки»

м. Івано-Франківськ – 2026

Робоча програма навчальної дисципліни «Практикум з мистецтва балетмейстера» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань «В Культура, мистецтво та гуманітарні науки», спеціальності «В6 Перформативні мистецтва» за освітньо-професійною програмою «Хореографія».

Розробник: Колногузенко Борис Миколайович, професор кафедри сценічного мистецтва і хореографії

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми _____ Квецко Ольга Ярославівна

Схвалено на засіданні кафедри сценічного мистецтва і хореографії

протокол 01 від 26 серпня 2026 року

Завідувач кафедри _____ Кукуруза Я. В.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради навчально-наукового інституту мистецтв

протокол №01 від 28 серпня 2026 року

Голова науково-методичної ради _____ Макогін Ф. В.

Затверджено

Директор / декан _____ Федорак В. В.

31.08.26 року

1. Загальна інформація	
Назва навчальної дисципліни	Практикум з мистецтва балетмейстера
ПІБ	Колногузенко Борис Миколайович
Контактний телефон викладача	
E-mail викладача	borys.kolnohuzenko@cnu.edu.ua
Форма здобуття освіти	денна
Статус навчальної дисципліни	обов’язкова
Обсяг навчальної дисципліни	денна — 9 кред. ECTS, 270 годин
Курс (рік навчання)	1, 2
Семестр	денна — 1, 2, 3
Форма підсумкового контролю	1 семестр — екзамен; 2 семестр — екзамен; 3 семестр — екзамен
Мова навчання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Графік консультацій	четвер - 11.50 год. а також у зручний для здобувачів час за узгодженням з викладачем.

2. Передумови навчальної дисципліни
Не зазначено у вихідному силабусі.

3. Анотація до навчальної дисципліни
Дисципліна «Практикум з мистецтва балетмейстера» – обов’язкова навчальна дисципліна професійної підготовки магістрів в галузі хореографічного мистецтва. Поєднуючи компетентності багатьох дисциплін освітньої програми «Хореографія», вона навчає методам втілення складної хореографічної форми: сюїти, хореографічної композиції. Особливістю дисципліни є поєднання теоретичного та практичного навчання здобувача вищої освіти. На теоретичних заняттях розглядаються питання методики створення та постановки танцювального твору, аналізуються елементи, що впливають на сприйняття глядачів, визначаються композиційні та змістовні складові танцю. На практичних заняттях здобувачі формують компетентності, необхідні для практичної та репетиційної роботи, адміністрування презентації хореографічного твору.

4. Мета навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Практикум з мистецтва балетмейстера» – сформувати знання про особливості роботи балетмейстера-створювача та постановника, балетмейстера-керівника професійного колективу; вміння та навички реалізовувати багаточасний хореографічний твір та презентувати його. Цілі дисципліни: У процесі вивчення дисципліни забезпечується досягнення таких цілей: формування здатності генерувати нові художні ідеї, здійснювати балетмейстерський задум та його сценічне втілення, що сприяє розвитку загальних компетентностей; розвиток уміння організовувати та керувати творчим процесом, мотивувати виконавців і працювати в команді, що відповідає загальним компетентностям; поглиблення усвідомлення місця і ролі хореографічного мистецтва у сучасному соціокультурному просторі, аналізу сучасних тенденцій його розвитку; формування здатності виявляти, аналізувати та вирішувати творчі й організаційні проблеми балетмейстерської діяльності, застосовуючи дослідницькі та інноваційні підходи; розвиток навичок художньо-критичного аналізу хореографічних творів, інтерпретації музичного, драматургічного та сценічного матеріалу; оволодіння практичними вміннями балетмейстерської розробки, постановки та репетиційного втілення хореографічних творів різних форм і жанрів, що безпосередньо забезпечує реалізацію спеціальних компетентностей; формування здатності створювати хореографічну складову у мистецько-видовищних проєктах, інтегруючи хореографію з іншими видами мистецтв; розвиток уміння планувати, організовувати та реалізовувати творчі проєкти, обираючи оптимальну стратегію і тактику їх упровадження; формування навичок презентації власного творчого продукту, усвідомлення авторства та дотримання принципів захисту інтелектуальної власності.

5. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

Здатність розв’язувати складні задачі хореографії у процесі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК 3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань).

Фахові (спеціальні) компетентності

СК 2. Здатність виявляти та вирішувати проблеми (дослідницькі, творчі, організаційні) у сфері фахової діяльності.

СК 3. Здатність здійснювати дослідницьку діяльність у сфері хореографії.

СК 4. Здатність до художньо-критичної діяльності у сфері хореографії.

СК 7. Здатність розробляти індивідуальну стратегію навчання та виховання здобувача освіти у відповідності до особистісних якостей з метою розкриття його творчого потенціалу.

СК 10. Усвідомлення синтетичної природи хореографічного мистецтва та багатоманітності його можливих зв’язків з іншими мистецтвами у хореографічному творі.

СК 11. Здатність створювати хореографічну складову в різних мистецько-видовищних формах.

СК 12. Здатність обирати оптимальну стратегію і тактику реалізації творчого проекту.

СК 13. Здатність забезпечувати організацію та функціонування професійного та аматорського хореографічного колективу.

СК 14. Здатність презентувати власний творчий, науковий продукт, використовуючи традиційні та інноваційні комунікаційні технології.

СК 17. Здатність розробляти і втілювати авторські хореографічні твори різноманітні за формою, жанром, виражальними засобами з використанням традиційних та новітніх прийомів їх створення.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для провадження педагогічної, адміністративно-управлінської, балетмейстерської, науково-дослідної діяльності в сфері хореографії.

ПРН 2. Адаптуватися та діяти в новій ситуації, пов'язаній з роботою за фахом, генерувати нові ідеї задля вирішення проблемних ситуацій.

ПРН 3. Організовувати колективну діяльність задля реалізації планів, проектів.

ПРН 4. Використовувати комунікаційні технології для професійних контактів, брати участь у дискусіях з проблем розвитку мистецтва та освіти.

ПРН 6. Виявляти тенденції та перспективи розвитку хореографічної культури у процесі аналітичного осмислення подій та фактів минулого та сучасності.

ПРН 7. Виявляти дослідницькі, балетмейстерські, організаційні, педагогічні проблеми у процесі фахової діяльності, причини їх виникнення, розробляти програми їх вирішення.

ПРН 9. Володіти навичками художньо-критичного осмислення явищ хореографічної культури сучасності в контексті загально-мистецького поступу.

ПРН 12. Сприяти різнобічному розвитку здобувачів освіти, використовуючи мистецько-педагогічний потенціал хореографічного мистецтва.

ПРН 14. Розробляти та втілювати хореографічні твори, креативно підходити до обрання жанру, форми, виражальних засобів відповідно до теми і ідеї.

ПРН 15. Реалізовувати творчій задум з урахуванням синтетичної природи хореографічного мистецтва та поліваріативності його поєднання з різними видами мистецтв.

ПРН 17. Використовувати методи, прийоми, стратегії сучасного менеджменту, розуміти особливості фінансового та адміністративного забезпечення творчого проекту, особливості його реалізації.

ПРН 18. Розробляти та реалізовувати стратегію розвитку професійного та аматорського хореографічного колективу, прогнозувати наслідки організаційно-управлінських, навчально-педагогічних, балетмейстерсько-постановочних рішень; координувати роботу декількох елементів системи (підрозділів, людей тощо) задля реалізації планів.

ПРН 19. Презентувати власні мистецькі, педагогічні та наукові досягнення, використовуючи різноманітні комунікаційні технології.

ПРН 20. Популяризувати хореографічне мистецтво у процесі різноаспектної художньо-просвітницької діяльності.

ПРН 22. Реалізовувати повний цикл багаточастинного балетмейстерського твору – від творчого задуму до сценічного втілення, з урахуванням власного досвіду, наявних вимог та ресурсів, інших умов.

6. Організація навчання

Вид заняття	Загальна кількість годин	
	денна форма	заочна форма
лекції	14	—
практичні заняття / семінарські заняття	49	—
лабораторні заняття		—
самостійна робота	207	—

1 семестр — денна: 3 кред. ECTS, 90 год.

Тема	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	лекції	практ./сем.	лаб.	самост. робота	разом	лекції	практ./сем.	лаб.	самост. робота	разом
Тема 1. Мета і завдання курсу «Практикум з мистецтва балетмейстера».	1	0	0	0	1	—	—	—	—	—
Тема 2. Хореоавтор і постановник. Специфіка діяльності.	1	0	0	5	6	—	—	—	—	—
Тема 3. Композиція хореографічного твору	0	0	0	5	5	—	—	—	—	—
Тема 4. Прийоми побудови	0	1	0	0	1	—	—	—	—	—
Тема 5. Поняття форми «хореографічна композиція»	0	0	0	0		—	—	—	—	—
Тема 6. Танець сольний та одиночний, їх визначення у різних видах хореографічного мистецтва	2	0	0	5	7	—	—	—	—	—
Тема 7. Особливості створення та виконання одиночного танцю	0	1	0	5	6	—	—	—	—	—
Тема 8. Народно-сценічний танець	1	0	0	0	1	—	—	—	—	—
Тема 9. Класична хореографія	1	0	0	0	1	—	—	—	—	—
Тема 10. Сучасна хореографія	1	0	0	0	1	—	—	—	—	—
Тема 11. Велика лабораторія маленьких шедеврів	1	0	0	0	1	—	—	—	—	—
Тема 12. Написання композиційного плану	0	2	0	10	12	—	—	—	—	—
Тема 13. Створення авторського танцю	0	8	0	10	18	—	—	—	—	—
Тема 14. Постановча та репетиційна робота з виконавцем	0	10	0	20	30	—	—	—	—	—
Разом	8	22	0	60	90					

Поточний контроль

Тема заняття	Форми та методи оцінювання	ПРН	Рівень
Поточний контроль за темами 1 семестру	Лекція – 20 балів Практичне заняття – 20 балів Самостійна робота – 10 балів Іспит – 50 балів	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 9, ПРН 12, ПРН 14, ПРН 15, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20, ПРН 22	A–F (100–1)

Самостійна робота

Тематика самостійних робіт	Форми та методи оцінювання	ПРН	Рівень
Самостійна робота за темами 1 семестру	Контроль самостійної роботи відповідно до системи оцінювання вихідного силабусу.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 9, ПРН 12, ПРН 14, ПРН 15, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20, ПРН 22	A–F (100–1)

Індивідуальні завдання

Тематика індивідуальних завдань	Форми та методи оцінювання	ПРН	Рівень

2 семестр — денна: 3 кред. ECTS, 90 год.

Тема	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	лекції	практ./сем.	лаб.	самост. робота	разом	лекції	практ./сем.	лаб.	самост. робота	разом
Тема 15. Сюїтна форма. Її виникнення та розвиток	1	0	0	5	6	—	—	—	—	—
Тема 16. Сюїта в балетних виставах	1	0	0	5	6	—	—	—	—	—
Тема 17. Сюїта народно-сценічних танців	1	0	0	10	11	—	—	—	—	—
Тема 18. Особливості створення та виконання	1	0	0	10	11	—	—	—	—	—
Тема 19. Розгорнуті композиції у творчості видатних хореографів	0	2	0	10	12	—	—	—	—	—
Тема 20.Створення хореографічної сюїти	0	14	0	30	44	—	—	—	—	—
Разом	4	16	0	70	90					

Поточний контроль

Тема заняття	Форми та методи оцінювання	ПРН	Рівень
Поточний контроль за темами 2 семестру	Лекція – 20 балів Практичне заняття – 20 балів Самостійна робота – 10 балів Іспит – 50 балів	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 9, ПРН 12, ПРН 14, ПРН 15, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20, ПРН 22	A–F (100–1)

Самостійна робота

Тематика самостійних робіт	Форми та методи оцінювання	ПРН	Рівень
Самостійна робота за темами 2 семестру	Контроль самостійної роботи відповідно до системи оцінювання вихідного силабусу.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 9, ПРН 12, ПРН 14, ПРН 15, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20, ПРН 22	A–F (100–1)

Індивідуальні завдання

Тематика індивідуальних завдань	Форми та методи оцінювання	ПРН	Рівень

3 семестр — денна: 3 кред. ECTS, 90 год.

Тема	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	лекції	практ./сем.	лаб.	самост. робота	разом	лекції	практ./сем.	лаб.	самост. робота	разом
Тема 21. Складові магістерської роботи. Основи охорони інтелектуальної власності	1	0	0	5	6	—	—	—	—	—
Тема 22. Визначення розгорнутого хореографічного твору	1	0	0	5	6	—	—	—	—	—
Тема 23. Розгорнутий зміст твору. Характеристика дійових осіб	0	1	0	0	1	—	—	—	—	—
Тема 24. Драматургічний аналіз практичного твору магістерської роботи	0	1	0	0	1	—	—	—	—	—

Тема 25. Аналіз музичного матеріалу майбутнього твору	0	1	0	5	6	—	—	—	—	—
Тема 26. Практичне створення розгорнутої композиції	0	2	0	20	22	—	—	—	—	—
Тема 27. Робота з виконавцями	0	4	0	20	24	—	—	—	—	—
Тема 28. Аналіз практичної частини магістерської роботи	0	2	0	22	24	—	—	—	—	—
Разом	2	11	0	77	90					

Поточний контроль

Тема заняття	Форми та методи оцінювання	ПРН	Рівень
Поточний контроль за темами 3 семестру	Лекція – 20 балів Практичне заняття – 20 балів Самостійна робота – 10 балів Іспит – 50 балів	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 9, ПРН 12, ПРН 14, ПРН 15, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20, ПРН 22	A–F (100–1)

Самостійна робота

Тематика самостійних робіт	Форми та методи оцінювання	ПРН	Рівень
Самостійна робота за темами 3 семестру	Контроль самостійної роботи відповідно до системи оцінювання вихідного силабусу.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 9, ПРН 12, ПРН 14, ПРН 15, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20, ПРН 22	A–F (100–1)

Індивідуальні завдання

Тематика індивідуальних завдань	Форми та методи оцінювання	ПРН	Рівень

7. Критерії оцінювання результатів навчання

Форма підсумкового контролю	1 семестр — екзамен; 2 семестр — екзамен; 3 семестр — екзамен
Загальна система оцінювання	Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf). Кожен вид роботи оцінюється за 100-бальною шкалою. Отриманий бал в електронному журналі автоматично перераховується у підсумкову оцінку з урахуванням ваги цього виду роботи (множиться на відповідний ваговий коефіцієнт).

1 семестр — денна: 3 кред. ECTS, 90 год.

Вага оцінювання форм поточного контролю

лекції	20
практичні / семінарські	20
лабораторні	0

індивідуальне завдання	0
контрольна робота	0
самостійна робота	10
Вага оцінювання форми підсумкового контролю	
екзамен	50
2 семестр — денна: 3 кред. ECTS, 90 год.	
Вага оцінювання форм поточного контролю	
лекції	20
практичні / семінарські	20
лабораторні	0
індивідуальне завдання	0
контрольна робота	0
самостійна робота	10
Вага оцінювання форми підсумкового контролю	
екзамен	50
3 семестр — денна: 3 кред. ECTS, 90 год.	
Вага оцінювання форм поточного контролю	
лекції	20
практичні / семінарські	20
лабораторні	0
індивідуальне завдання	0
контрольна робота	0
самостійна робота	10
Вага оцінювання форми підсумкового контролю	
екзамен	50

Шкала оцінювання	
Рівень	Критерій
A (90–100)	Здобувач вищої освіти демонструє глибокі системні знання навчального матеріалу, вільно володіє понятійним апаратом, здатний самостійно аналізувати, узагальнювати та застосовувати отримані знання у стандартних і нестандартних ситуаціях.
B (80–89)	Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень знань навчального матеріалу, впевнено застосовує основні теоретичні положення та допускає незначні неточності.
C (70–79)	Здобувач вищої освіти загалом правильно відтворює навчальний матеріал, володіє основними знаннями та навичками, але допускає окремі помилки у застосуванні.

D (60–69)	Здобувач вищої освіти володіє базовими знаннями навчального матеріалу, відповіді є неповними, наявні суттєві неточності та труднощі у практичному застосуванні.
E (50–59)	Здобувач вищої освіти демонструє мінімально достатній рівень знань, відтворює лише окремі положення навчального матеріалу та допускає значну кількість помилок.
FX (26–49)	Здобувач вищої освіти не засвоїв значну частину навчального матеріалу, допускає грубі помилки, але має можливість повторного складання підсумкового контролю.
F (1–25)	Здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, не здатний виконати основні завдання навчальної дисципліни та потребує повторного опанування освітнього компонента.

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія зі здобувачами ґрунтуються на принципах академічної доброчесності відповідно до чинних нормативних документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника:

- Кодекс академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2026/08/kodeks-akademichnoi-dobrochesnostii-karpatskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-vasylia-stefanyka.pdf)
- Кодекс честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/02/34-04-kodeksu-chesti-prykarpatskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-vasylia-stefanyka.pdf)
- Положення про систему забезпечення академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf)
- Положення про порядок розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, застосування заходів реагування та оскарження Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/11/34-06_2022-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-ta-inshym-porushenniam-akademichnoi-dobrochesnosti-1.pdf)
- Процедура забезпечення дотримання академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universytet.pdf)
- Положення про політику відповідального використання технологій штучного інтелекту (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2025/09/25-022025-polozhennia-pro-polityku-vidpovidalnoho-vykorystannia-tekhnolohij-shi.pdf)

Відвідування занять. Організація освітнього процесу здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf).

Неформальна освіта. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, здійснюється відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf).

9. Рекомендована література

Основна література

1. Зубатов С. Танцювальні композиції та етюди українських народних танців. Київ: Видавництво «Ліра-К», 2021. 376 с.

2. Колногузенко Б. Одиночний танець. Методична розробка з курсу «Мистецтво балетмейстера». Харків: ХДАК, 2024. 104 с.
3. Лігус О. Музика в хореографії: навч.посіб. Київ: ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 144с.
4. Мостова, І., Островська, К. Хореографічне мистецтво як інструмент формування ціннісних орієнтирів вихованців аматорських танцювальних колективів. Танцювальні студії. 6(1), 2023. С. 63–69. https://doi.org/10.31866/2616-7646.6.1.2023.283728
Додаткова література
1. Колногузенко Б.: (до 70-річчя від дня народж.): біобібліогр. Покажчик/ М-во культури України, Харків. держ. акад. культури, Б-ка; [уклад.: С. В. Євсеєнко, О. М. Левченко, О. С. Хижна; наук. ред. Н. М. Кушнаренко]. Харків: ХДАК, 2019. 116 с.
2. Козинко Л. Теорія фольклорного танцю в контексті культурної антропології. Курбасівські читання : зб. наук. пр. Київ, 2011. С. 80–87.
3. Колногузенко Б. Хореографічна композиція: метод. посіб. з курсу «Мистецтво балетмейстера». Харків: ХДАК, 2018. 208 с.
4. Масленко В., Дольчук В. Майстри хореографічного мистецтва: збірка матеріалів конференції 25 лютого 2019 року. Міністерство культури України. Національна хореографічна спілка України. Київ: НХСУ, 2019.123с.
5. Чубинський П. Мудрість віків. Українське народознавство у творчій спадщині Павла Чубинського. Кн. 2. Київ: ЦУЛ, 2020. 224 с.
6. Верховинець В. Теорія українського народного танцю. Київ: Муз. Україна, 1990. 150 с.
7. Воропай О. Звичаї нашого народу : етнограф. нарис в 2 т. Київ : Оберіг, 1992. Т. 1. 449 с.
8. Види мистецтв і хореографії : [метод. посіб.]. М-во культури України, Нац. хореогр. спілка України. 2-ге вид., допов. Харків, 2014. 319 с.
9. Гоцалюк А. Календарно-обрядове дійство як духовний феномен української культури. Культура і сучасність. 2015. №1. С. 28–33.
10. Килимник С. Український рік у народних звичаях в історичному висвітленні : у 3 кн., 6 т. ; Кн. ІІ., т. 3: Весняний цикл. Київ : Обереги, 1994. 528 с.
11. Кривохижа А. Гармонія танцю: Навчально-методичний посібник з викладання курсу. Кіровоград, 2006. 88 с.
12. Лань О. Мистецтво балетмейстера: хореографія великої форми: навчально-методичний посібник. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2019. 180 с.
13. Маркевич Л. Мистецтво балетмейстера: навч.-метод. посіб. Рівне: О. Зень, 2019. 164 с.
14. Ніколаєва Т. Історія українського костюму. Київ: Либідь, 1996. 174 с.
15. Скуратівський В. Місяцелік : укр. нар. календар / худож. Є. Сендзюк. Київ: Мистецтво,1993. 207 с.
16. Шевченко В. Мистецтво балетмейстера в народно-сценічній хореографії. Київ: ДАКККіМ, 2006. 184 с.
Додаткові електронні ресурси
1. URL: https://d-learn.pnu.edu.ua

Викладач Колногузенко Борис Миколайович, професор кафедри сценічного мистецтва і хореографії